

Cieszyn
robi wrażenie

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA CIESZYNA DO ROKU 2030

Krzysztof Wrana

Mariusz Raczek

Piotr Kurowski

Joanna Kurowska-Pysz

KREATUS

Akademia WSB

Dąbrowa Górnicza, Cieszyn, Olkusz, Żywiec, Kraków, Gliwice

WSB University

Wrzesień 2023

PRZESŁANKI PODJĘCIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Nowy okres programowania w UE, wiążąca się z tym zmiana kierunków polityki oraz zakresu i reguł wsparcia dla podmiotów lokalnych [Zielony Ład, sprawiedliwa transformacja, odbudowa, ...]

Zmiany w systemie planowania na poziomie krajowym i regionalnym („Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030 r.”, „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030”, „Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego”, polityki regionalne w województwie śląskim, „Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego”, programy operacyjne, strategia subregionu).

Zmiany w polityce lokalnej realizowanej przez aglomerację, powiaty, miasta i gminy w otoczeniu.

Zmiany wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania miasta.

STRUKTURA STRATEGII ROZWOJU

art.10e. 3.

wnioski z diagnozy

cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;

kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;

oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia

model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;

ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;

obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań;

obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;

system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;

ramy finansowe i źródła finansowania.

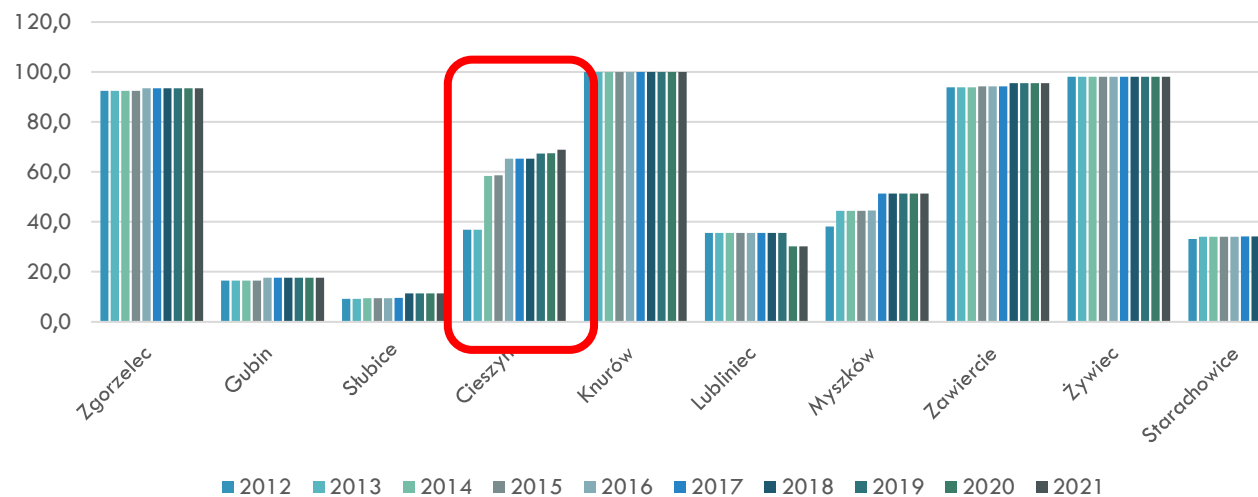
Harmonogram prac nad strategią

Spis treści diagnozy ilościowej

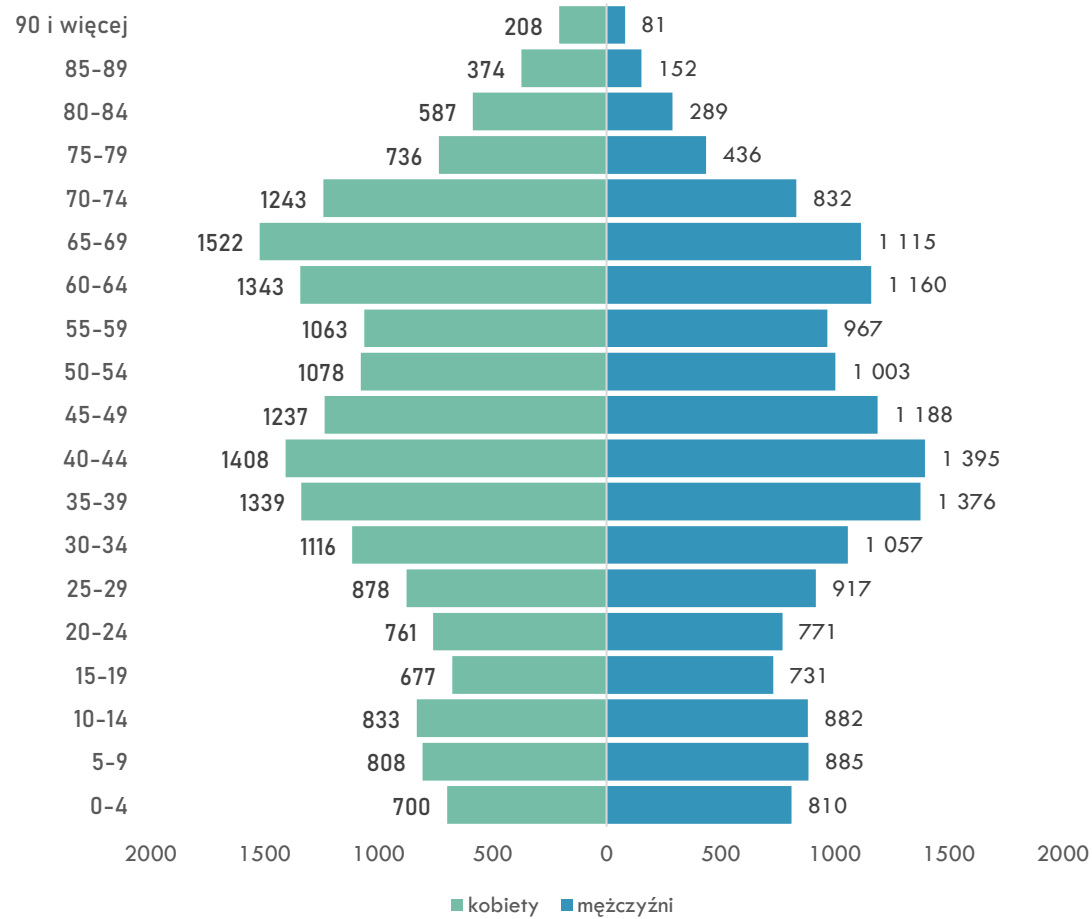

Udziału powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w analizowanych jednostkach w latach 2012 - 2021

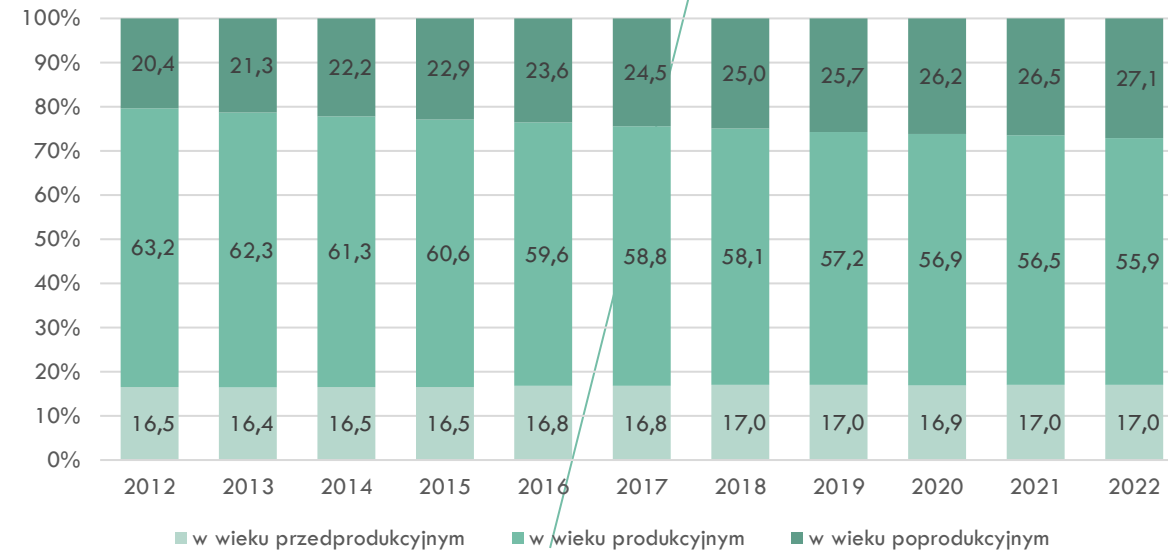

Miasto zajmuje obszar 28,6 km², co stanowi 3,91% powierzchni powiatu cieszyńskiego.

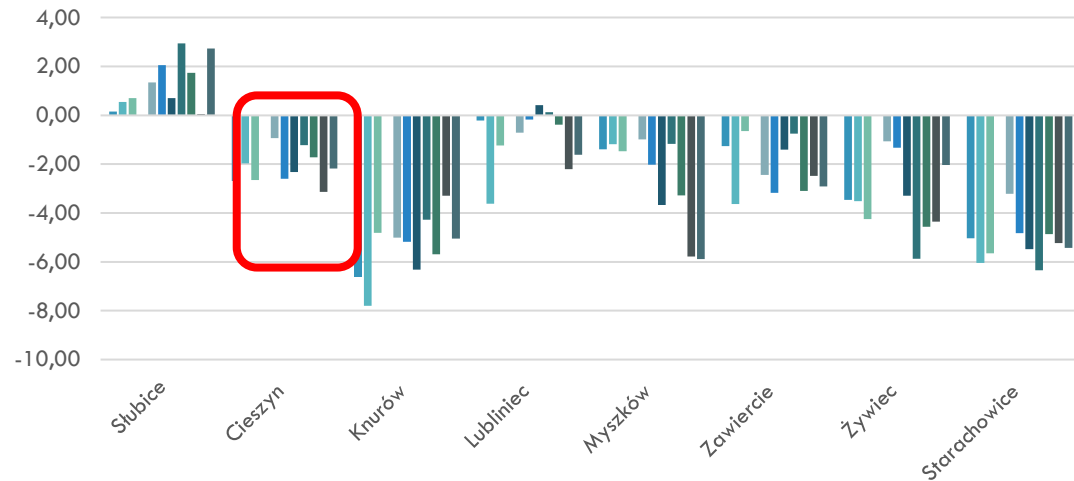

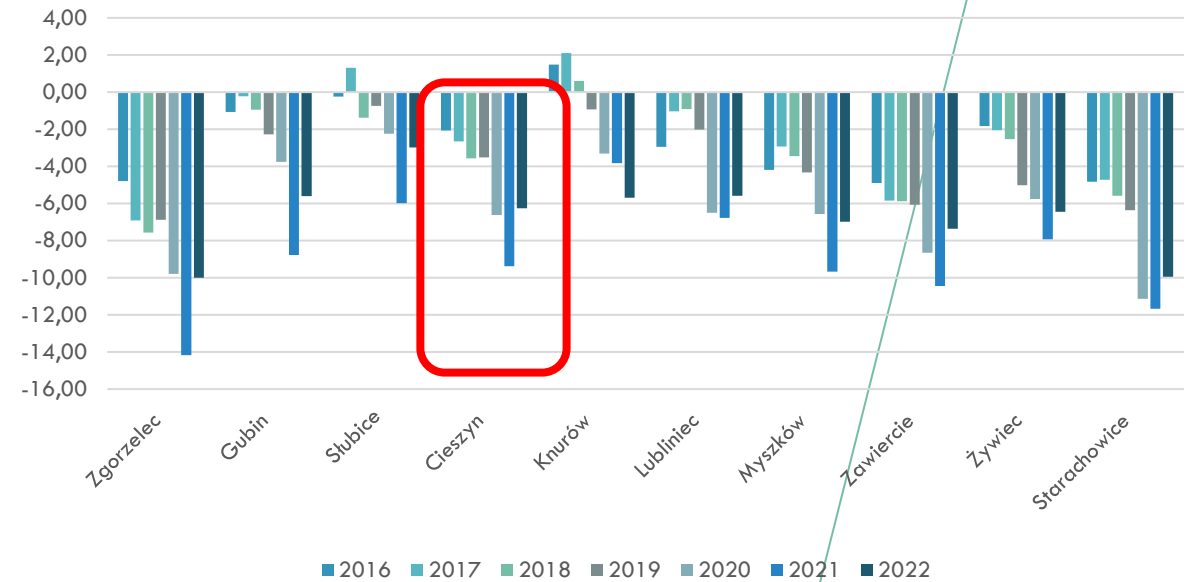
Miasto Cieszyn - 33 251 osób

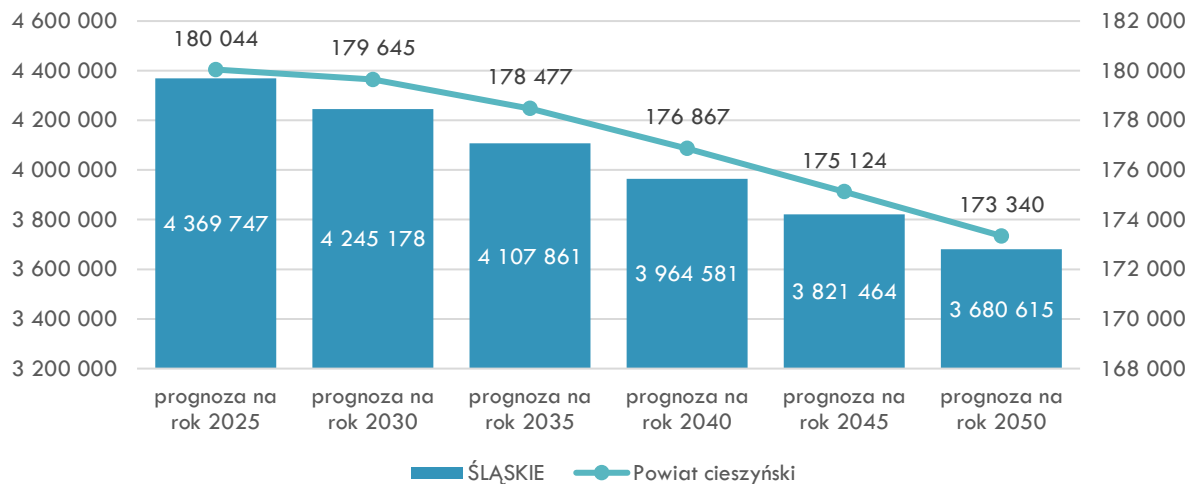
Saldo migracji ogółem na 1000 mieszkańców

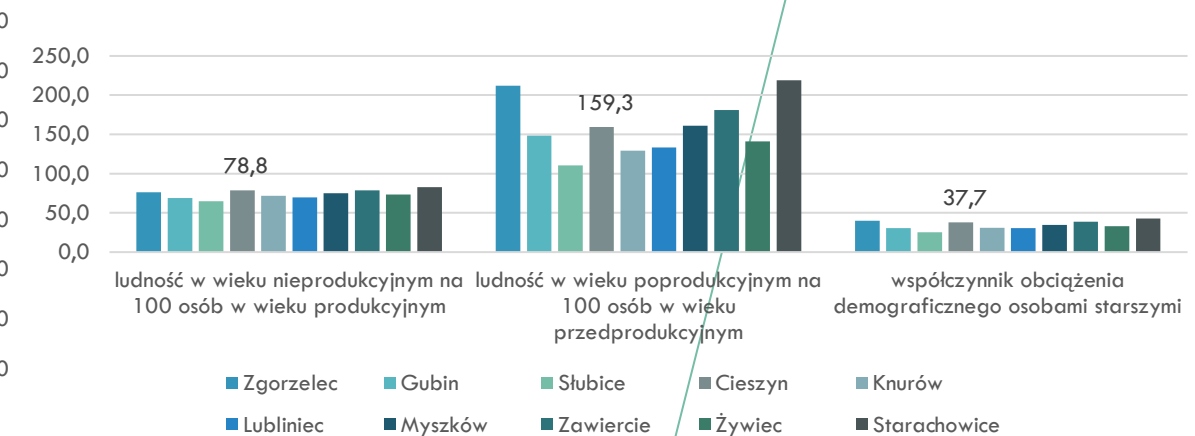
Przyrost naturalny ogółem na 1000 ludności

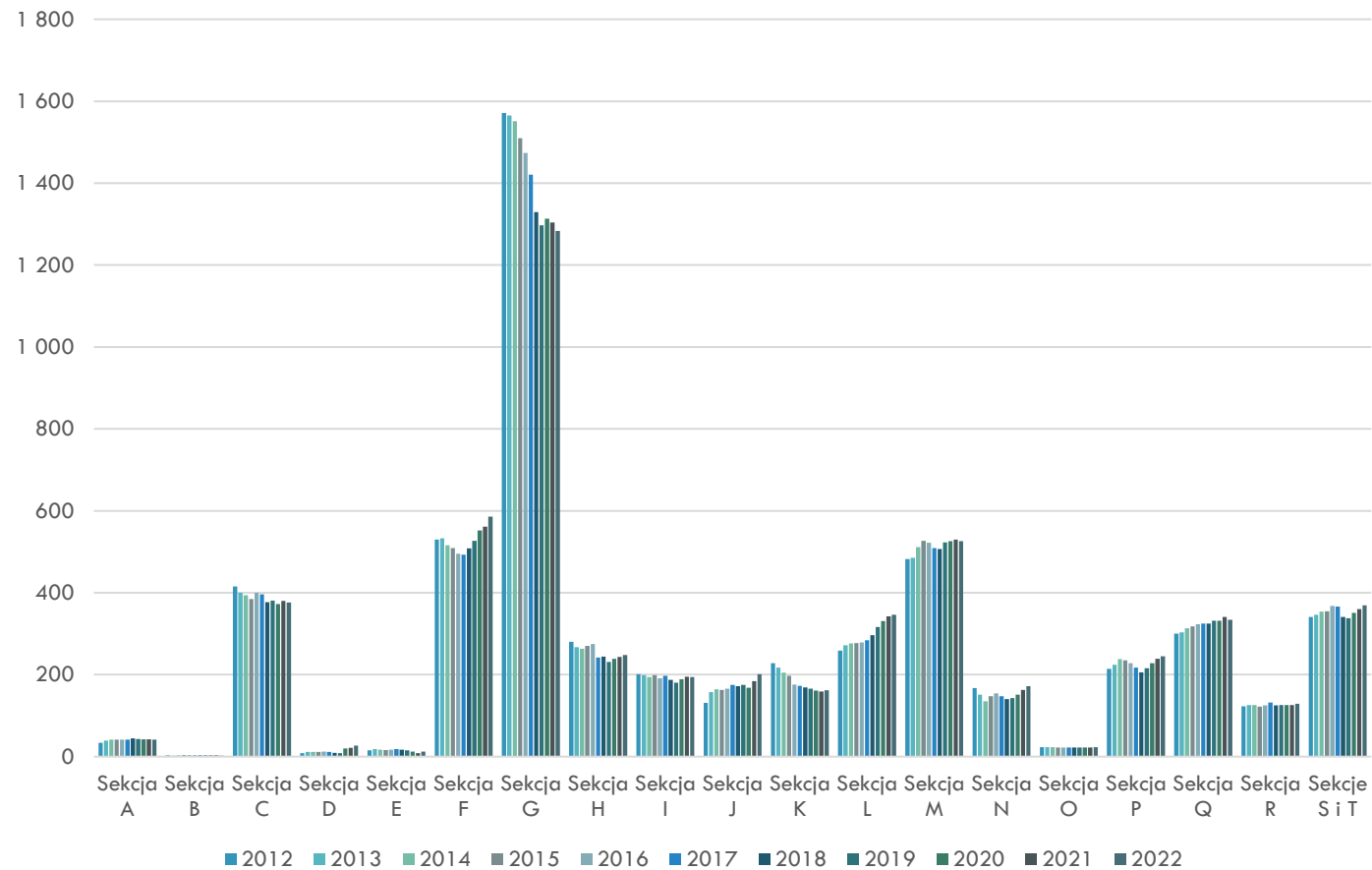
Prognozowana liczba ludności w powiecie cieszyńskim

Obciążenie demograficzne

Zmiany w strukturze podmiotów gospodarki narodowej wg Sekcji PKD 2007

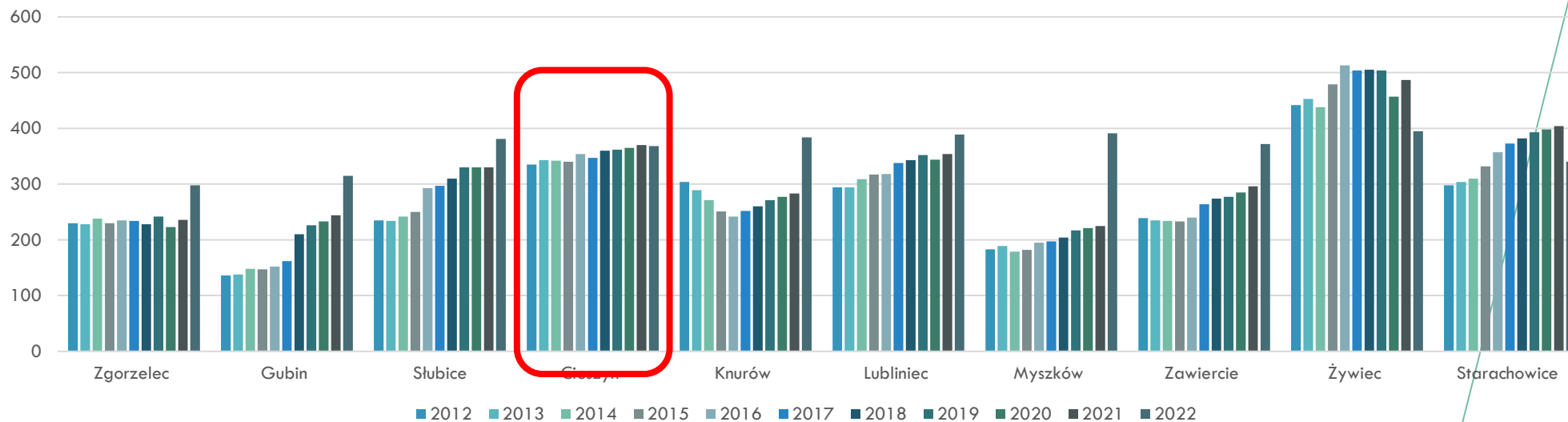

REGON - 5 276 podmiotów gospodarczych

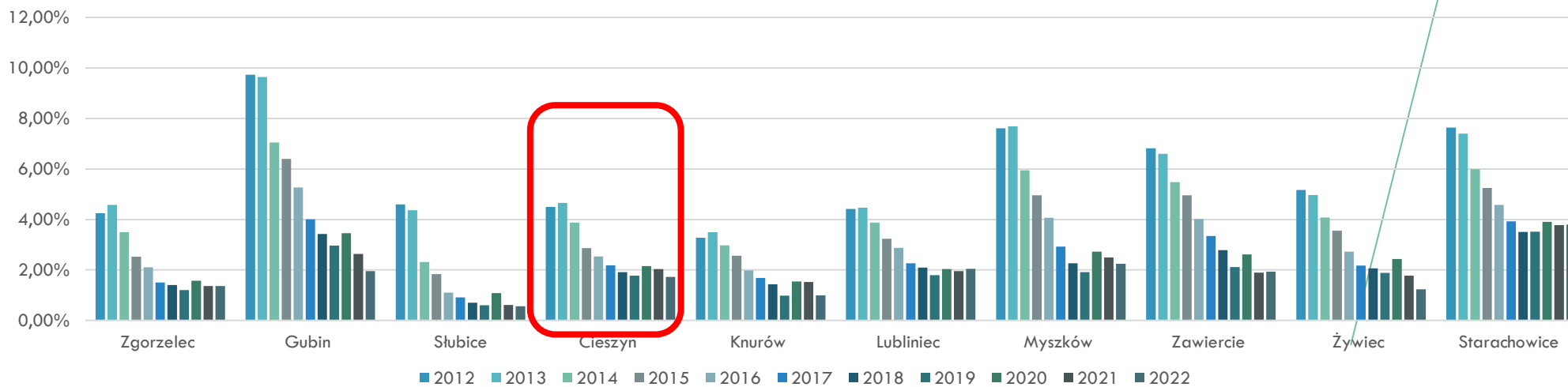
Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki

Wskaźnik	Zgorzelec	Gubin	Słubice	Cieszyn	Knurów	Lubliniec	Myszków	Zawiercie	Żywiec	Starachowice
podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	138	155	188	159	95	117	110	112	147	108
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	243,0	261,4	308,8	285,0	162,9	198,0	193,0	199,8	254,5	196,6
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	7,93	11,04	12,37	9,56	6,99	9,66	7,66	5,92	10,34	6,73
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	57	73	96	71	49	47	57	48	63	51
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	85	109	119	104	62	85	84	84	102	78
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	15,04	18,32	19,56	18,66	10,64	14,35	14,72	15,08	17,71	14,27
instytucje otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	1 905,6	1 868,4	1 628,1	958,7	965,7	830,9	716,9	716,1	706,2	991,3

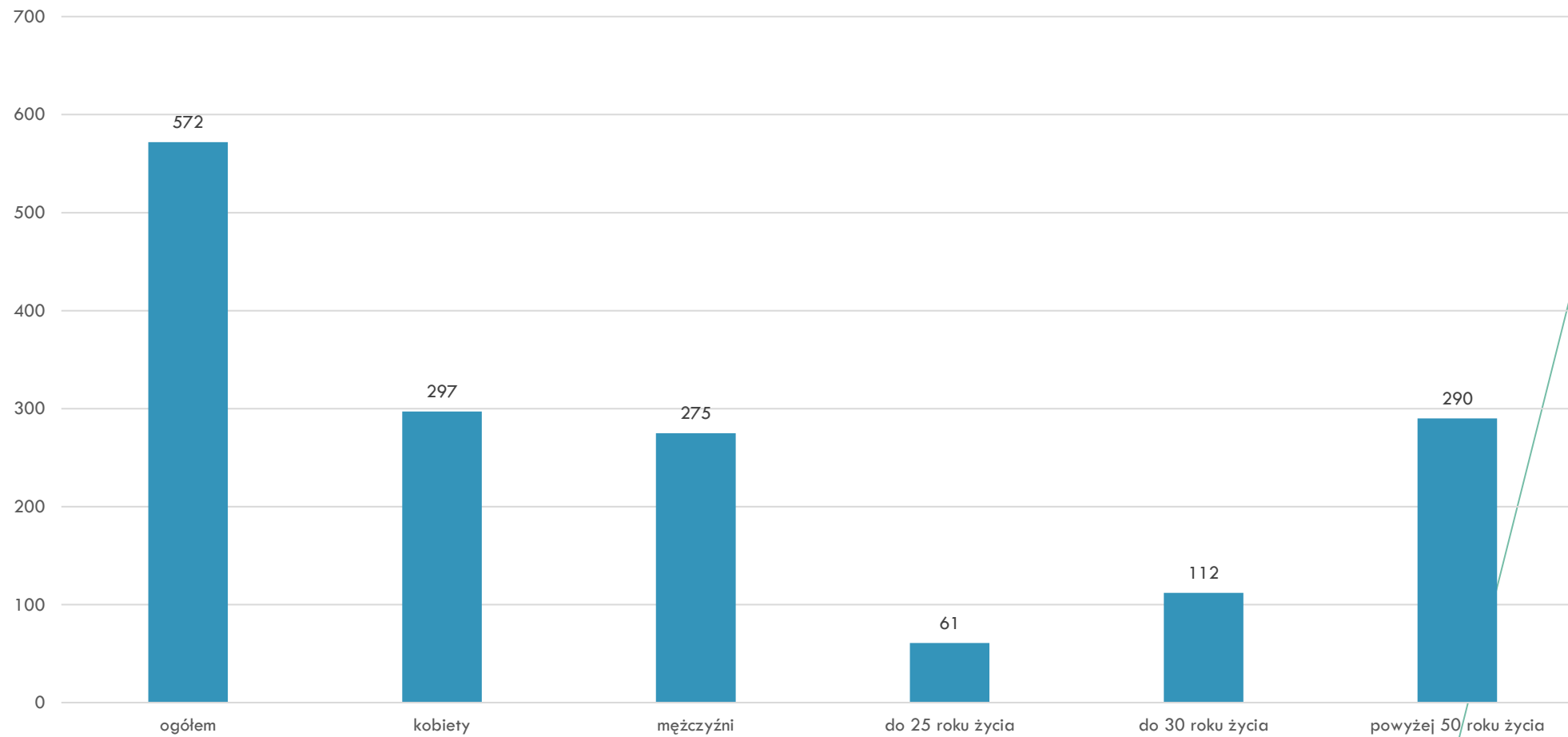
Liczba pracujących na 1000 ludności

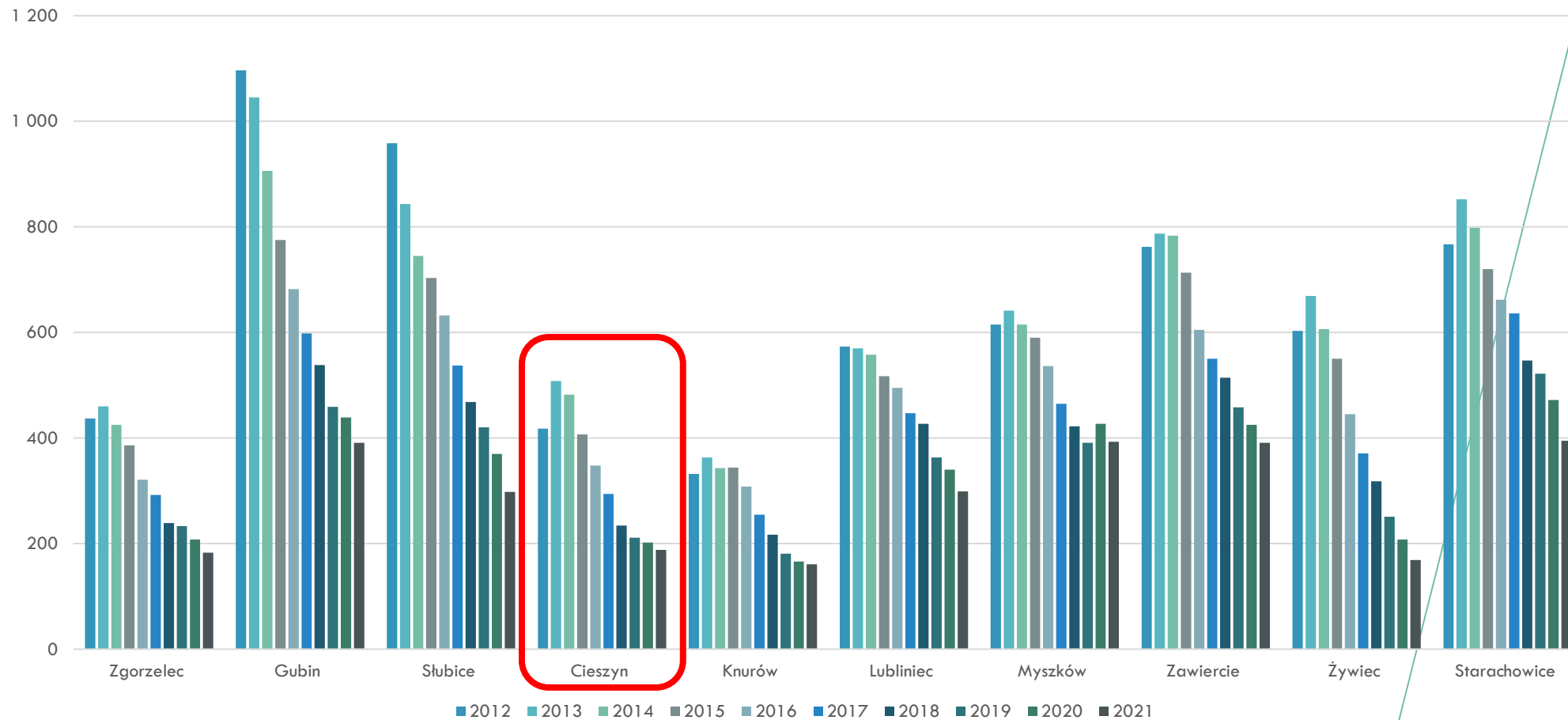
Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności

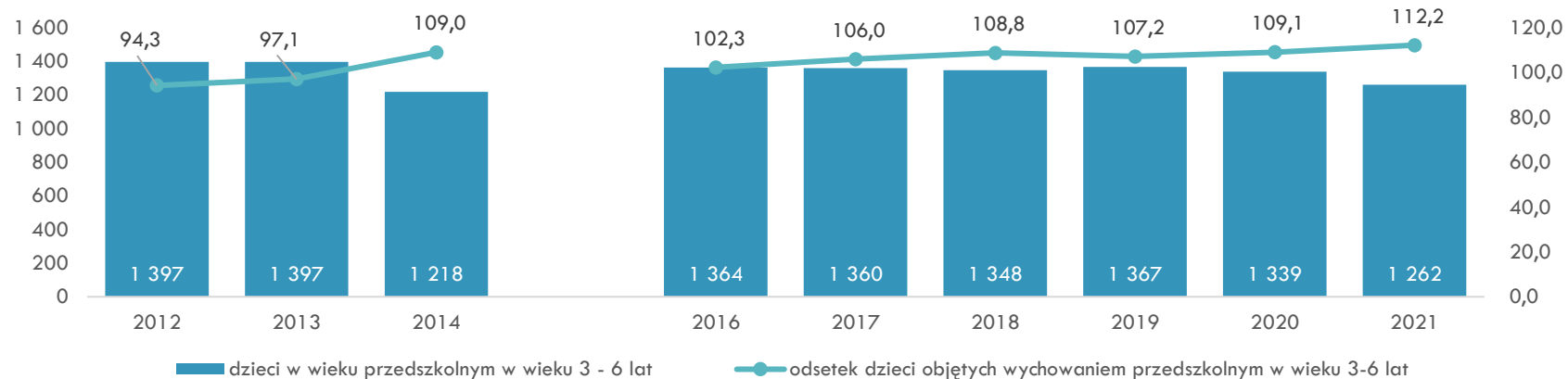
Bezrobotni zarejestrowani w Cieszynie wedle grup

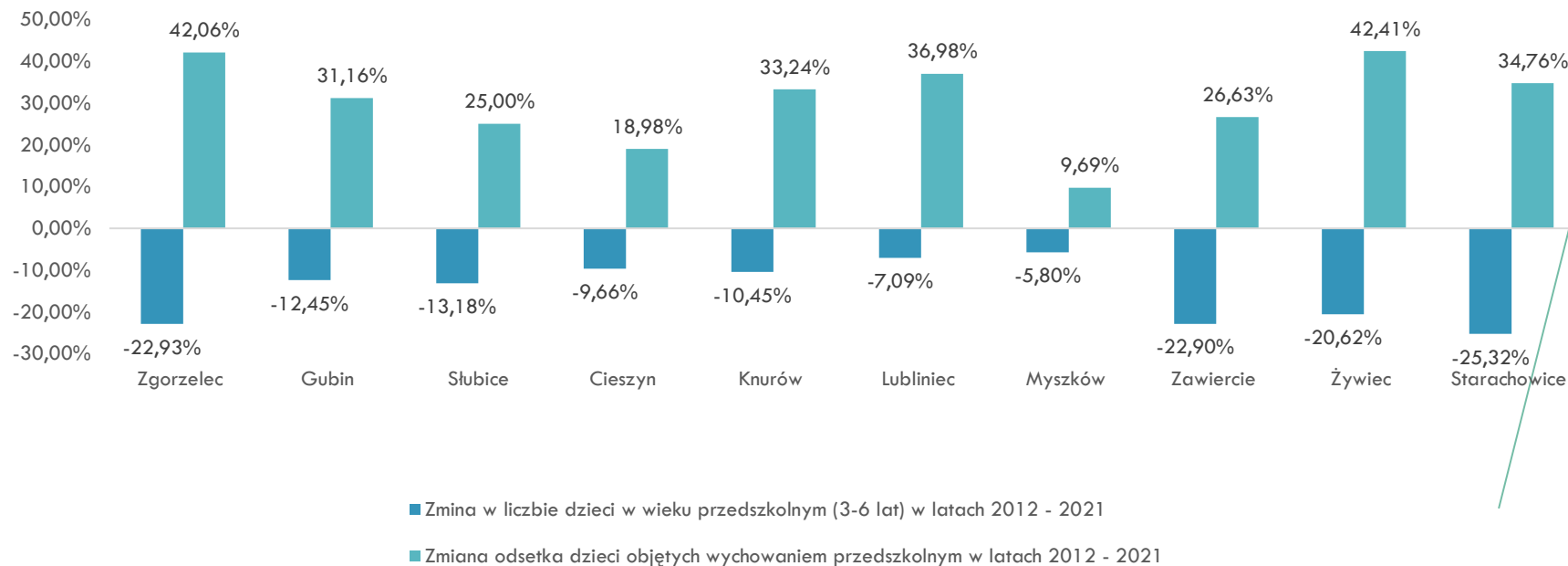
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności

Na terenie Miasta Cieszyna w 2021 roku znajdowało się 20 obiektów przedszkolnych, z czego 11 prowadzonych było przez samorząd gminny. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2012 – 2021 wzrósł o 17,9 pkt. %, 94,3% do 112,2%.

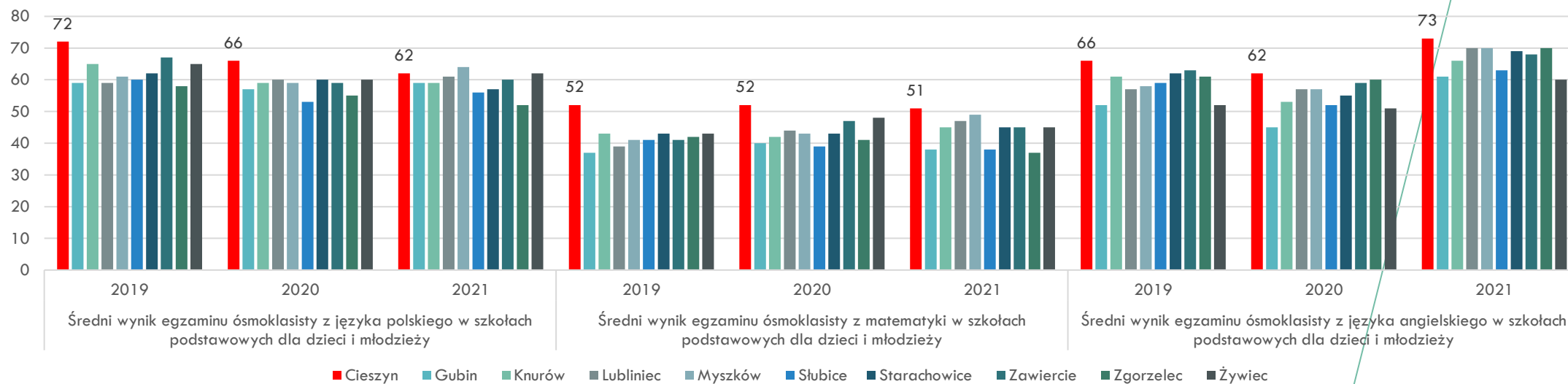

Zmiany w liczbie dzieci oraz odsetku dzieci w wieku 3 – 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

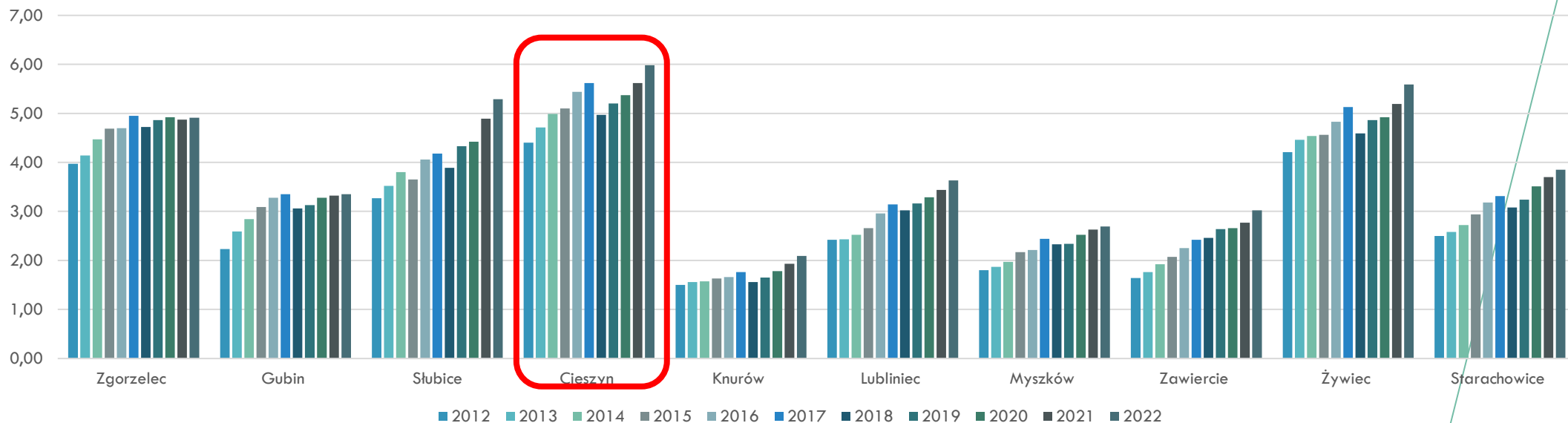

W 2021 roku na terenie Cieszyna znajdowało się 11 szkół podstawowych. W szkołach znalazło się 187 oddziałów i uczyło się 3 094 uczniów.

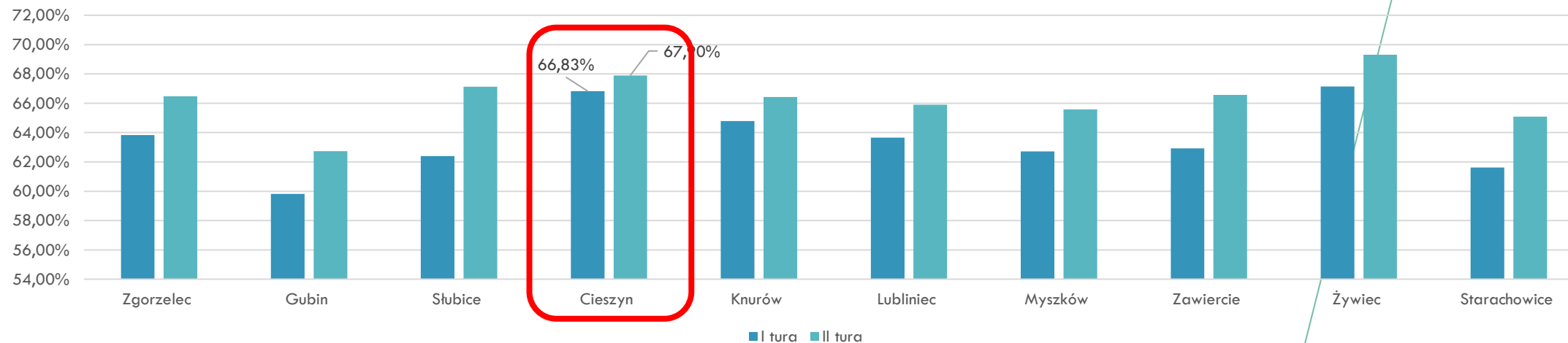
Średnie wyniki testów ośmioklasisty

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

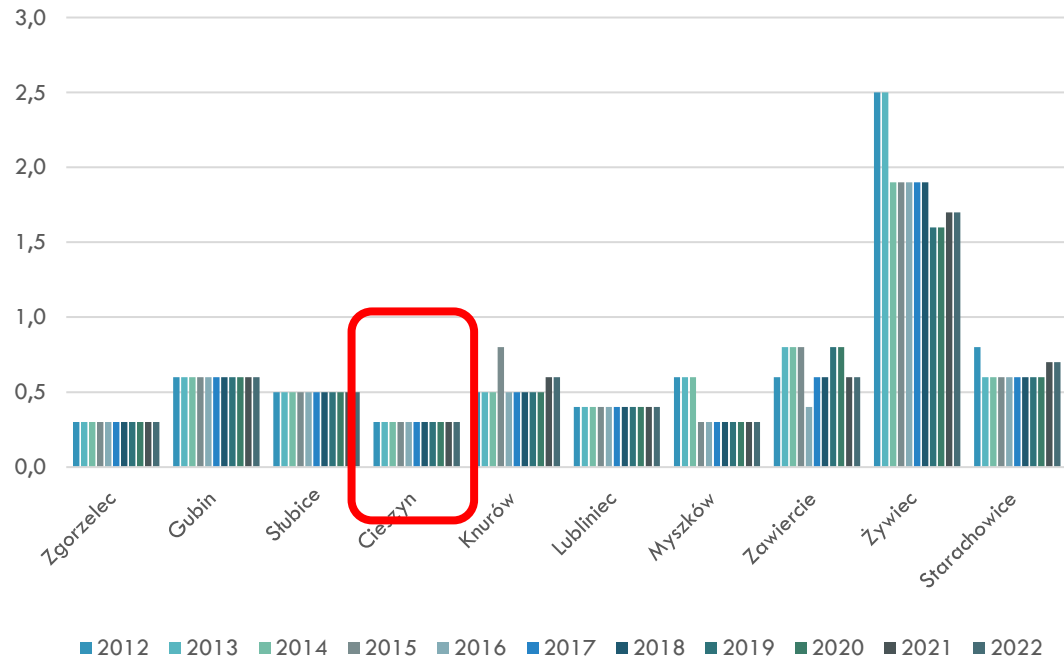

Frekwencja w wyborach prezydenckich

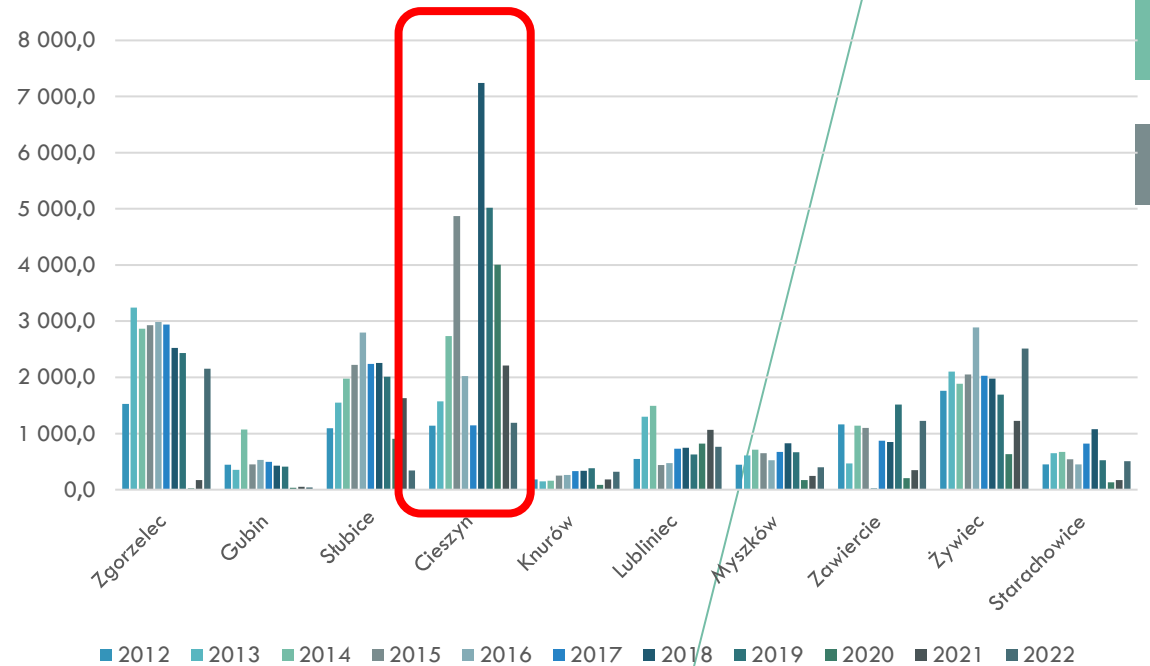

W Cieszynie znajduje się ponad 841 zabytków, które są chronione przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w tym 99 poprzez wpis do rejestru zabytków.

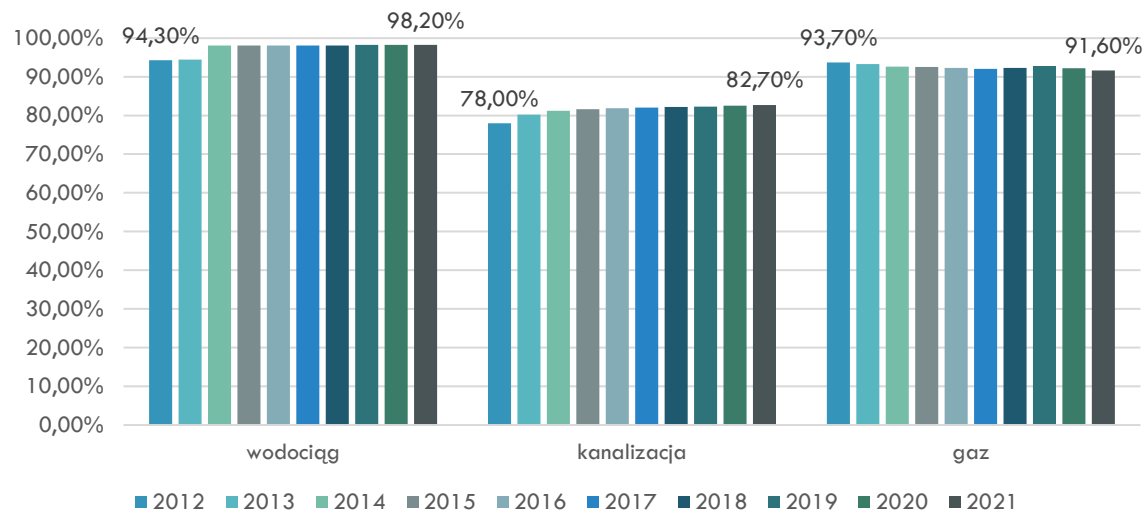
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10 tys. ludności

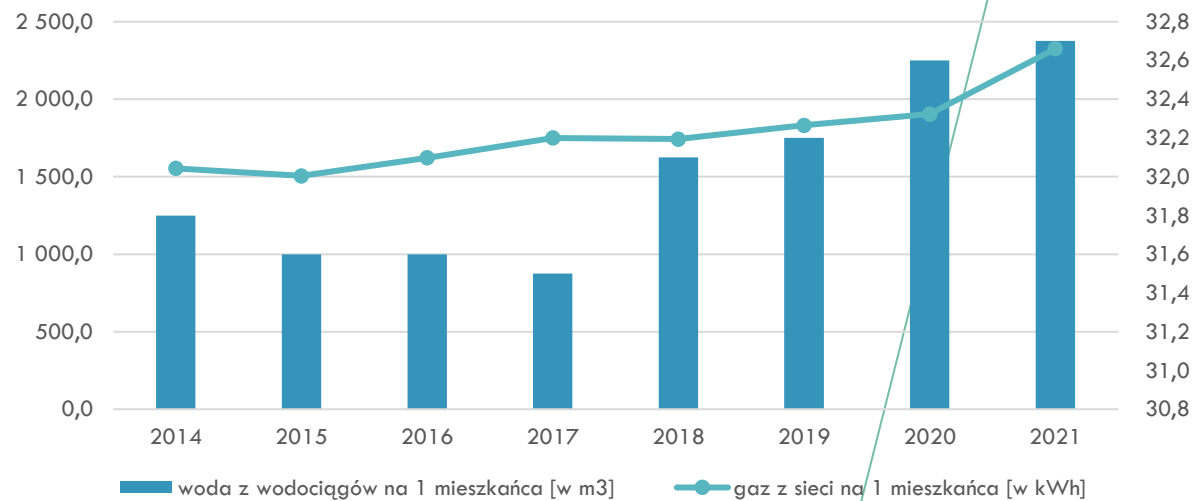
Liczba uczestników imprez na 1000 ludności

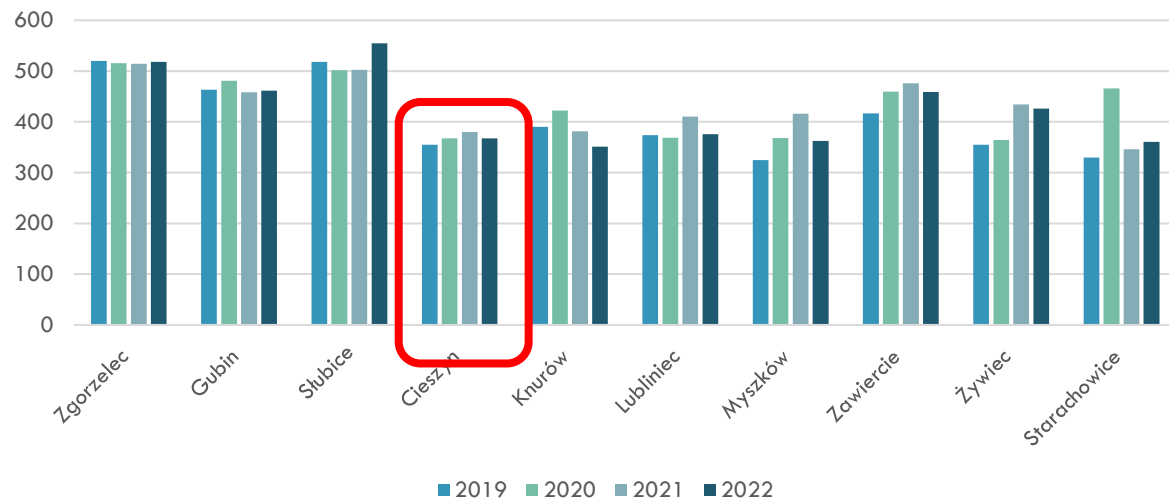
Korzystający z infrastruktury sieciowej w % ogółu ludności

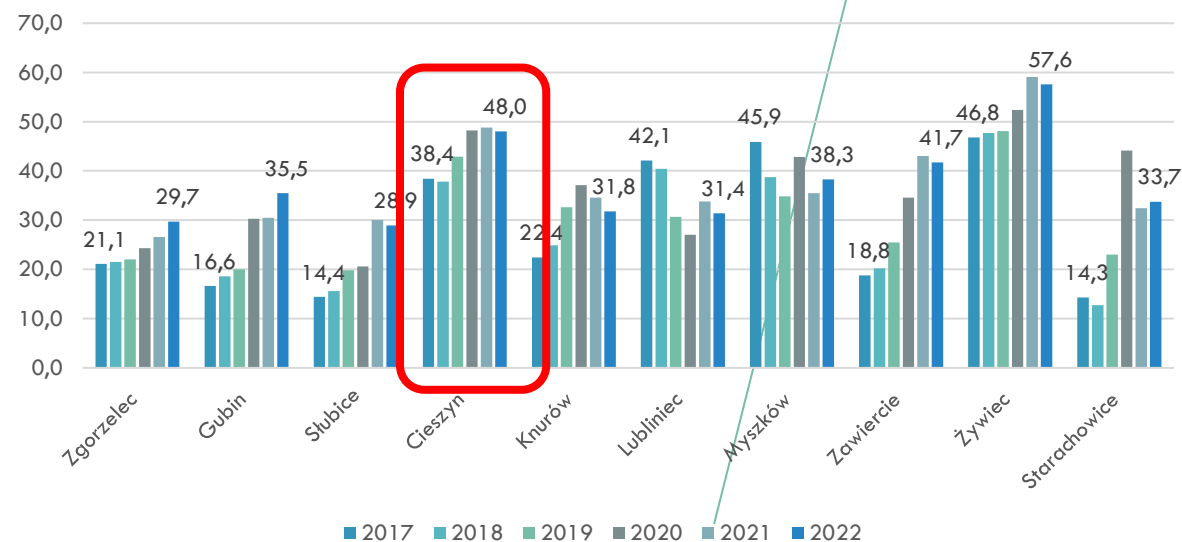
Zużycie zasobów pochodzących z infrastruktury sieciowej

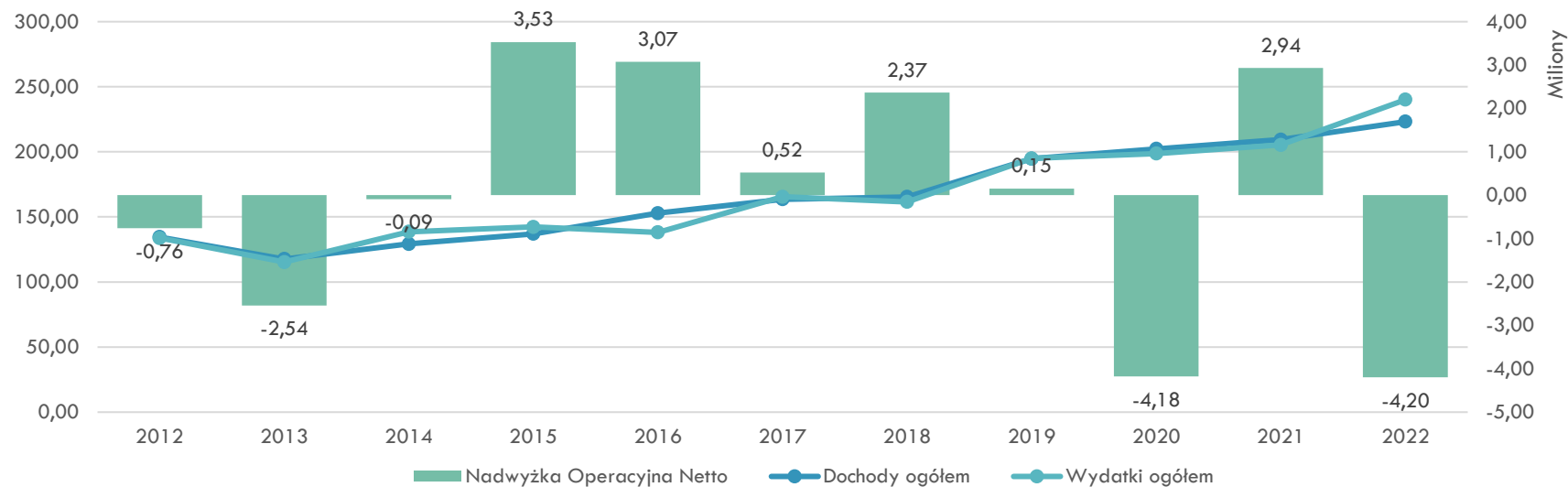
Masa wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca

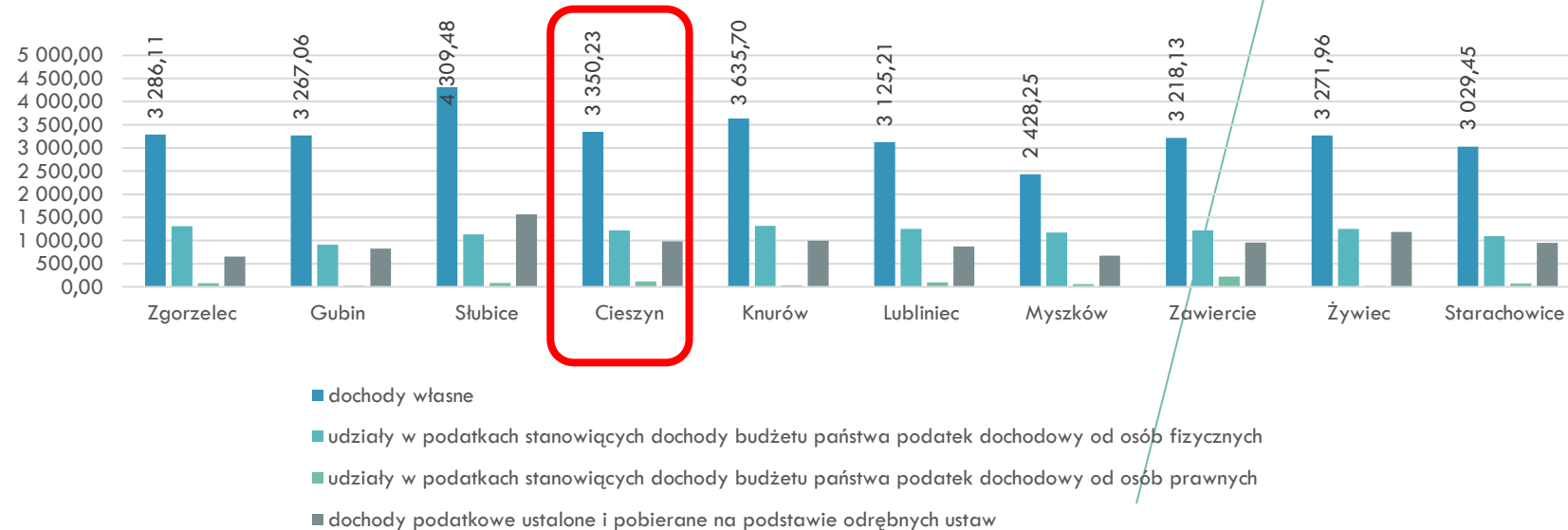
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu

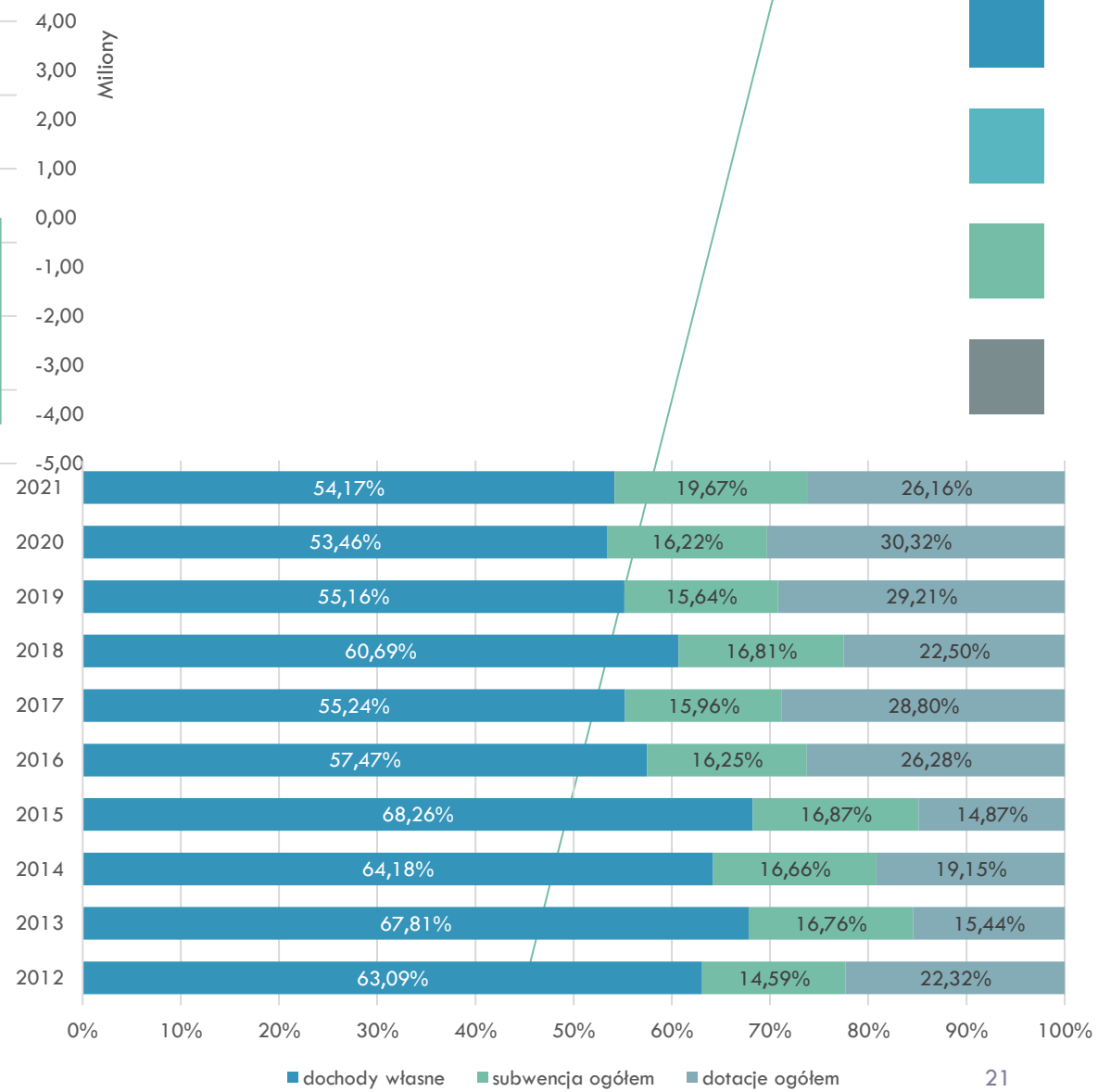
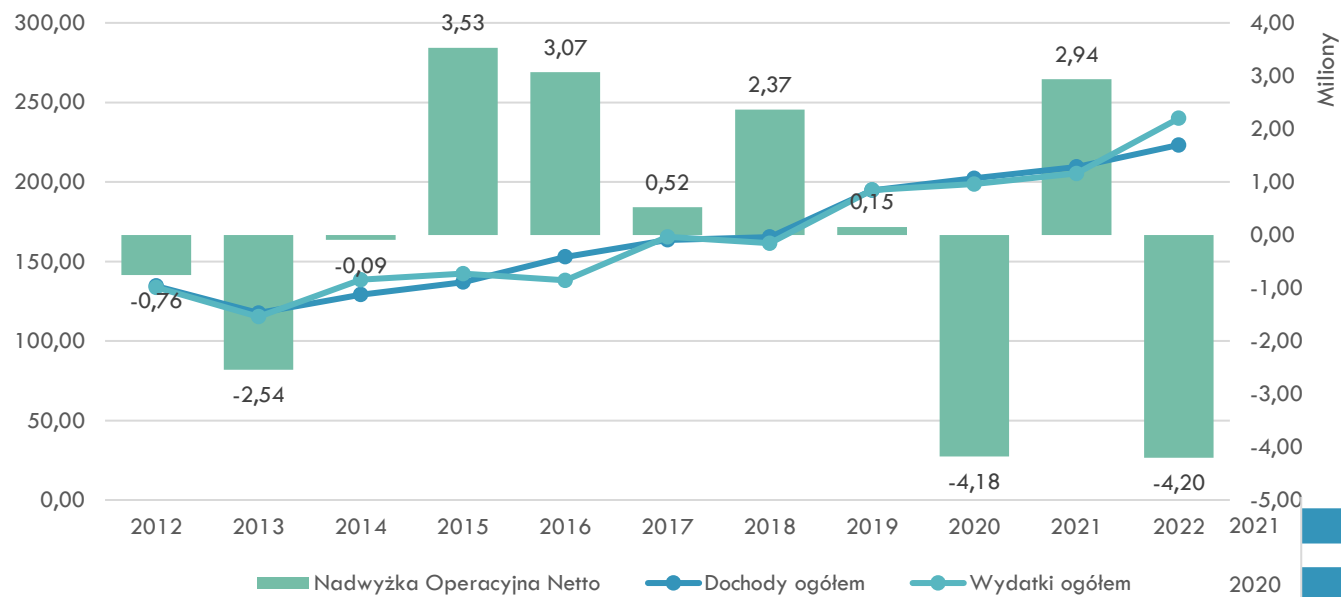
Dochody i wydatki z budżetu ogółem miasta Cieszyna

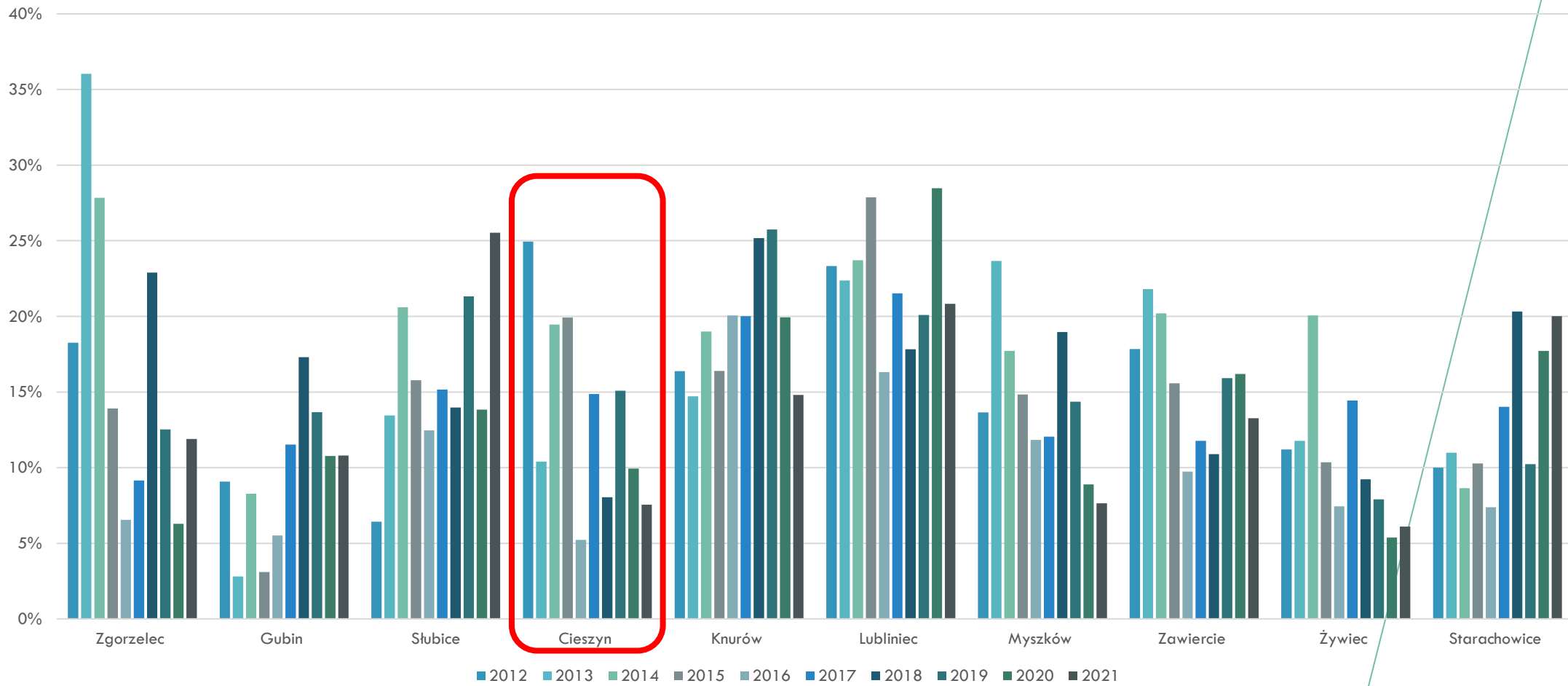
Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody i wydatki z budżetu ogółem miasta Cieszyna

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem

KLUCZOWE WNIOSKI Z WARSZTATÓW

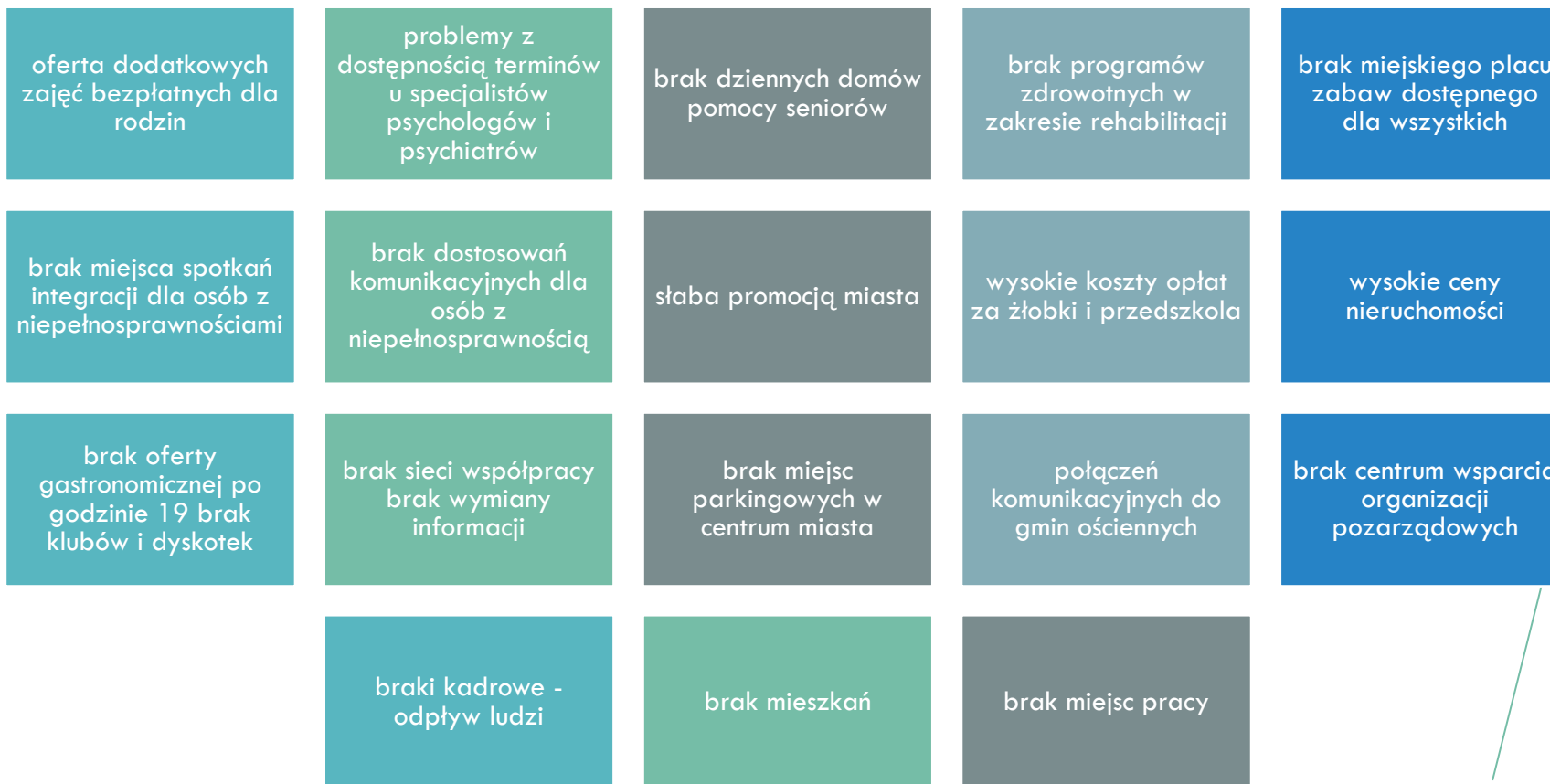
W dniach 19 i 26 czerwca 2023 roku, odbył się pierwszy cykl warsztatów partycypacyjnych w czterech tematycznych grupach roboczych:

- usługi publiczne (m.in. usług społecznych, usług komunalnych, kultury, edukacji, zdrowia, transportu, itd.);
- gospodarka, w tym turystyka;
- przyroda i środowisko;
- przestrzeń i infrastruktura.

Kluczowe usługi publiczne budujące atrakcyjność Cieszyna dla mieszkańców

Deficyty usług publicznych

Co wpływa na świadczenie usług publicznych w Cieszynie?

uwarunkowania społeczno demograficzne

- miejsca pracy infrastruktura rekreacyjna, służba zdrowia terenie pod budownictwo mieszkaniowe

starzenie się społeczeństw

- usługi opiekuńczy dla seniorów, służba zdrowia usuwanie barier i przystosowanie infrastruktury dla osób ze specjalnymi potrzebami

wyzwania środowiskowe

- potrzeba zwiększenia udziału transportu zeroemisyjnego, wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczną zwiększenie poziomu segregacji i recyklingu odpadów, zwiększenie poziomu skanalizowania miasta

transgraniczność

- potrzeba rozwoju promocji miasta, podnoszeniu atrakcyjności turystycznej nauczanie języków, rozwój komunikacji.

Kierunki struktury gospodarczej Cieszyna.

Bariery rozwoju przedsiębiorczości w Cieszynie

brak miejsc parkingowych	odpływ kadry innych miast powodów ekonomicznych	brak współpracy pomiędzy instytucjami	brak instytucji około biznesowych	brak powiązań klastrowych i sieciowych
biurokracja	przepisy i regulacje prawne	brak kadry do potrzeb rynku	brak terenów pod inwestycje w szczególności zakłady produkcyjne	brak zaplecza mieszkaniowego dla pracowników
konkurencja ze stron większych miast	niewystarczająca oferta komunikacji ponad lokalnej i regionalnej	brak systemowego wsparcie dla sektora kreatywnego	brak odpowiedniego kształcenia na potrzeby sektora usług publicznych	słaba infrastruktura noclegowa i gastronomiczna ograniczające rozwój sektora turystycznego

Cechy środowiskowe / przyrodnicze decydują o atrakcyjności Cieszyna

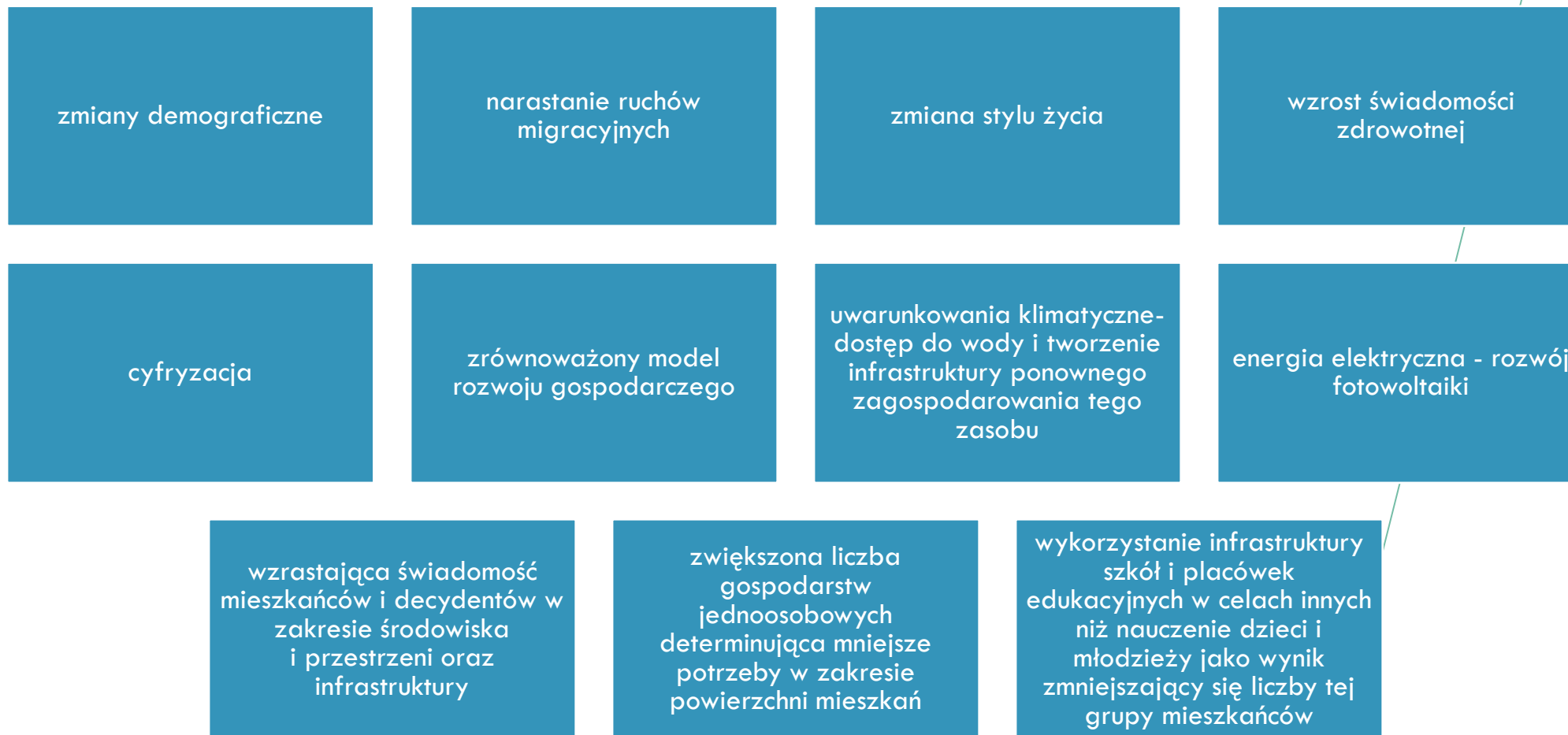
Co w sferze środowiskowej ogranicza rozwój miasta?

miska jakość powietrza szczególnie w centrum, smog	zanieczyszczenie wód rzeki	zanieczyszczenie hałasem	stosunkowo niska świadomość mieszkańców w zakresie opalane piecami	tereny zagrożone powodzią	zbyt mała ilość terenów biologicznie czynnych w centrum
mała ilość terenów rekreacyjnych w rejonie zabudowy jednorodzinnej w szczególności na obrzeżach miasta	rozlewanie się zabudowy	wysokie koszty utrzymania terenów zielonych rzeki i potoki o charakterze górskim powodujące szybki odpływ wody	zapach z ppg_i oczyszczalni	tereny osuwiskowe	przeznaczenie w studium i planach zbyt wielu terenów pod zabudowę usługi i produkcje szczególnie wzdłuż s 52
przewidywanie w planach miejscowych zmiany terenów zielonych na tereny utwardzone	brak korytarzy ekologicznych	brak parków kieszonekowych o charakterze publicznym	wzrost roślin inwazyjnych	wycinka zieleni związana z inwestycjami drogowymi	nadużywany herbicydów
mała ilość powierzchni półprzepuszczalnych	brak ogrodów społecznych	niski poziom dbałości o zieleni urządzonej w mieście	brak wyraźnej strefy przemysłowej	brak spójny polityki gospodarki przestrzenią	objęcie śródmieście ochroną konserwatorską powodującą liczne ograniczenia
		niski poziom lesistości	brak wpływu na zanieczyszczenia emitowane przez najbliższe sąsiedztwo		

Uwarunkowania wpływające na pogorszenie sytuacji środowiskowej miasta

Kluczowe uwarunkowania w mieście zdecydują o kierunkach i potrzebach zmian w infrastrukturze Cieszyna

Cechy w zakresie infrastruktury decydują o atrakcyjności Cieszyna i wpływają na jakość życia i determinują rozwój gospodarczy Miasta

Pozytywne

- modernizowany tabor autobusowy
- przestrzenie i tereny rekreacyjne
- infrastruktura sieci technicznej
- sieci ciepłownicza
- system kanalizacyjny
- tkanka zabytkowa stanowiąca wartość turystyczna - niemniej wymagająca rewitalizacji
- rzeka i tereny zielone zlokalizowane przy rzece
- infrastruktura kultury
- infrastruktura edukacyjna oraz naukowa
- infrastruktura sportowa
- atrakcyjne tereny zielone
- granica jako przestrzeń przyciągająca

Negatywne

- zły stan techniczny sieci drogowej
- brak parkingów
- ruch samochodów ciężarowych w centrum miasta
- niedostateczny rozwój komunikacji w transporcie transgranicznym mała częstotliwość kursów
- brak komunikacji powiatowej przez węzeł przesiadkowy
- niewłaściwe rozlokowanie przystanków autobusowych
- niewystarczająca komunikacja pomiędzy osiedlami
- brak ścieżek rowerowych
- mała liczba mostów
- lokalne braki w sieci kanalizacyjnej
- brak pełnej sieci wodociągowej
- brak alternatywnych źródeł zasilania w wodę
- brak dużych, płaskich terenów inwestycyjnych
- brak połączenia komunikacją zbiorową obszarów peryferyjnych miasta
- brak połączenia kolejowego z Bielskiem
- niewystarczająca infrastruktura sportowa na osiedlach
- zły stan wielu obiektów zabytkowych
- brak odpowiedniej liczby placów zabaw
- niewystarczająca infrastruktura w zakresie przeciwpożarowym
- liczne bariery dostępności,
- słaby sygnał telefonii komórkowej

Doświadczenia w kształtowaniu jakości infrastruktury

Pozytywne

- współpraca w ramach budżetu obywatelskiego
- realizacja infrastruktury technicznej w ramach inicjatyw lokalnych z mieszkańcami i przedsiębiorcami
- współpraca między samorządowa przy realizacji wspólnych projektów z funduszy europejskich
- realizacja basenu UŚ- w ramach współfinansowania i montażu środków z różnych źródeł
- skwer miejski - współpraca samorządu i mieszkańców przy utrzymaniu tego terenu,
- centrum przesiadkowe - konsultacje i współpraca różnego typu podmiotów
- wspólne inwestycje miasta i inwestorów prywatnych

Negatywne

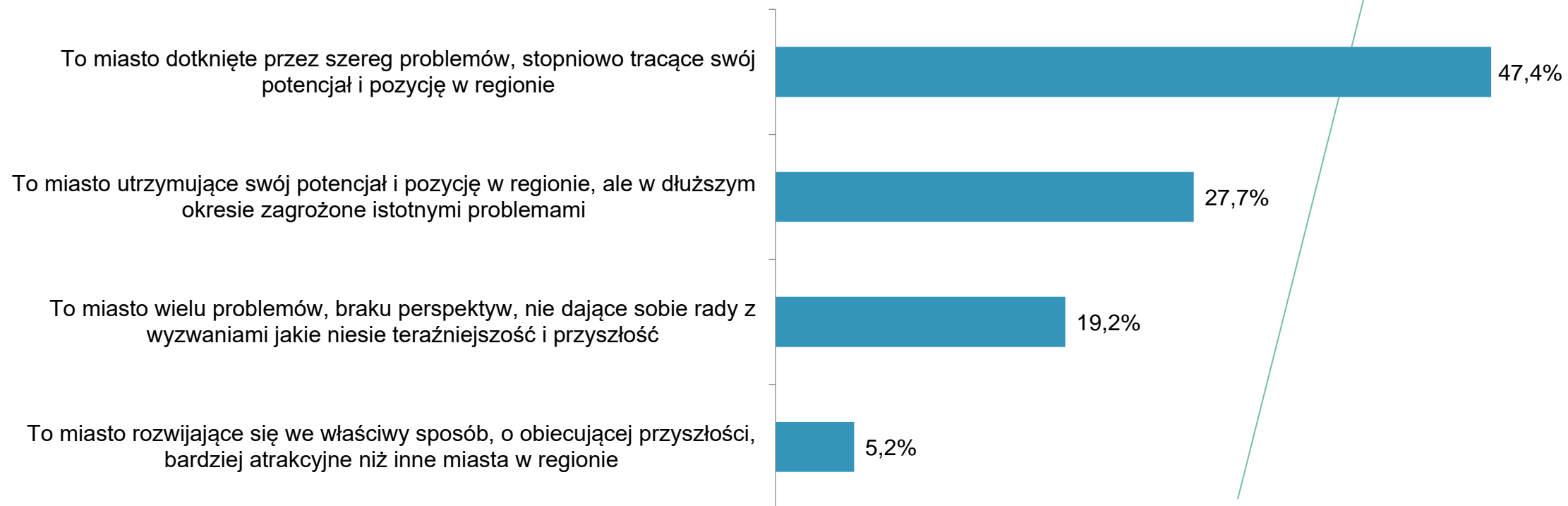
- brak doświadczeń w ramach współpracy PPP
- sprzedaż nieruchomości inwestycje bez ich późniejszej realizacji
- brak inicjatyw lokalnych innych niż budowa sieci kanalizacyjnej wodociągowej
- niewystarczająca współpraca w relacji miasto powiat
- brak systemowej współpracy z przedsiębiorcami
- długi okres podejmowania decyzji
- rozbieżne interesy samorządów
- niewykorzystanie potencjału infrastruktury basenu UŚ
- centrum przesiadkowe – nie satysfakcjonujący efekt końcowy - problem osób bezdomnych, nie do końca piękny projekt, brak kompleksowego rozwiązane w zakresie jego funkcjonowania
- presja czasu
- bierna postawa mieszkańców

Wyniki badania ankietowego

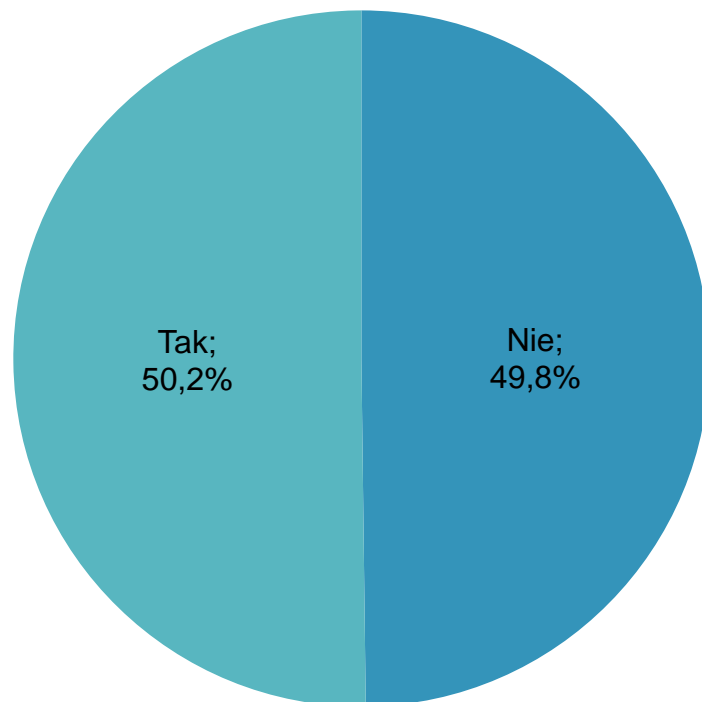
Ankietowani mieszkańcy, najczęściej (47,4%) określali Cieszyn jako miasto dotknięte przez szereg problemów, stopniowo tracące swój potencjał i pozycję w regionie.

Określenia, które zdaniem ankietowanych mieszkańców, najlepiej opisują Cieszyn

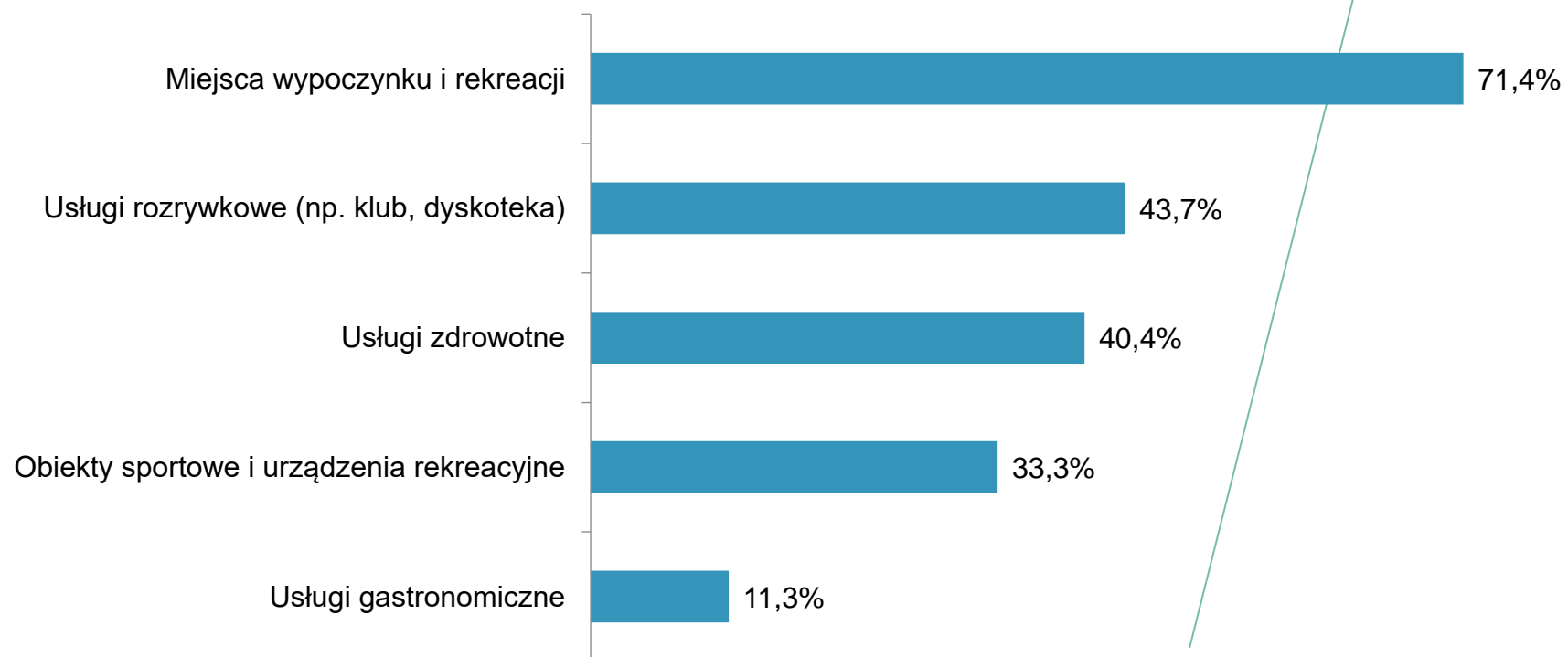
Co drugi ankietowany mieszkaniec Cieszyna
rozważa zamieszkanie poza miastem na stałe.

**Udział ankietowanych mieszkańców
rozważających zamieszkanie poza
Cieszynem na stałe**

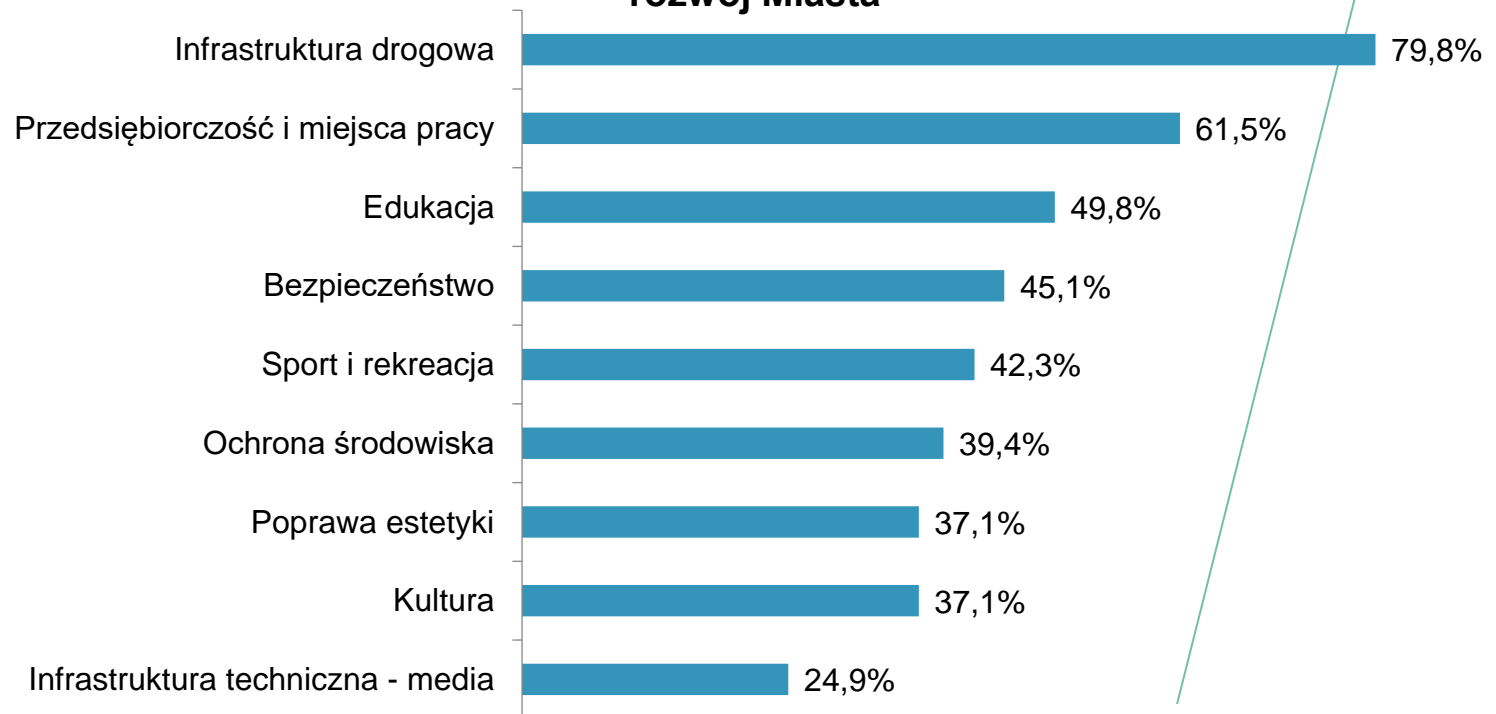
Zdaniem ankietowanych mieszkańcy w Cieszynie najbardziej brakuje miejsc wypoczynku i rekreacji (71,4% wskazań).

Oferta/usługi, których zdaniem ankietowanych mieszkańców, najbardziej brakuje w Cieszynie

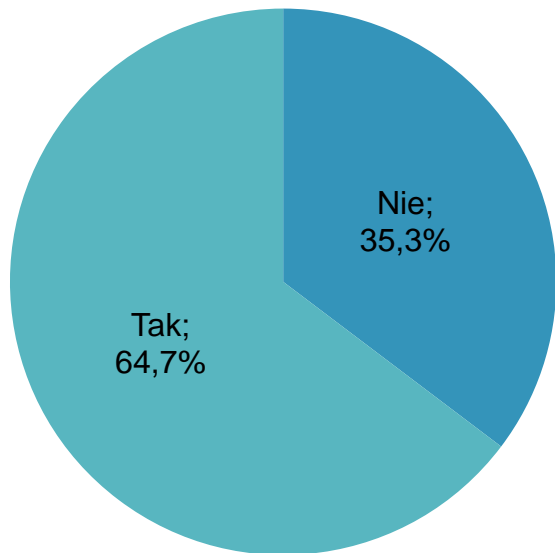
Ankietowani mieszkańcy najczęściej wysoki priorytet w wydatkowaniu środków na rozwój miasta przyznawali inwestycjom w infrastrukturę drogową (79,8%), a następnie w rozwój przedsiębiorczości i tworzenie miejsc pracy (61,5%).

Obszary, którym ankietowani mieszkańcy nadaliby wysoki priorytet w wydatkowaniu środków na rozwój Miasta

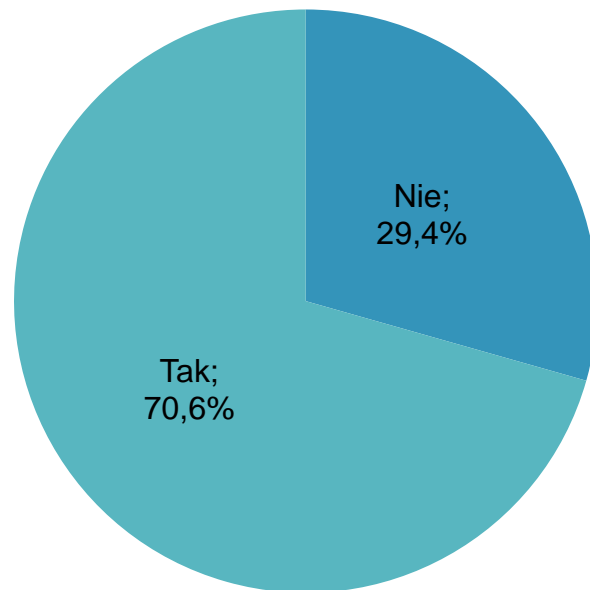

Większość ankietowanych przedsiębiorców jest zadowolona z faktu, że prowadzi działalność w Cieszynie (64,7%) oraz poleciliby Cieszyn do inwestowania (70,6%). Przedsiębiorcy w bardzo wysokim stopniu (94,1%) oczekują powołania w mieście jednostki do współpracy z biznesem.

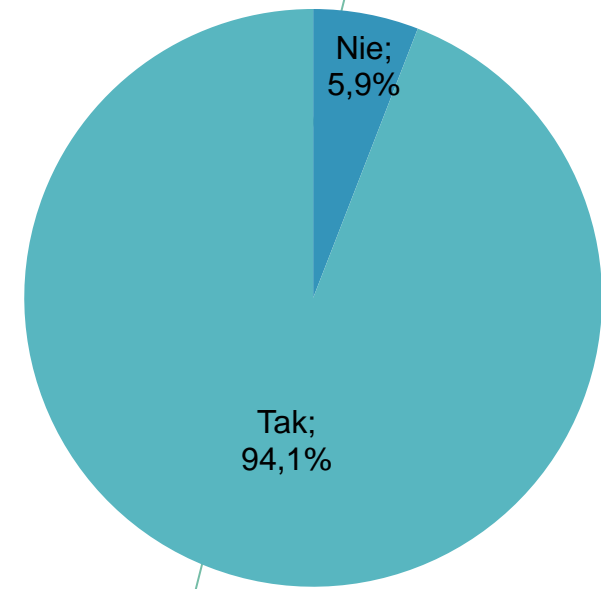
Udział ankietowanych przedsiębiorców zadowolonych z faktu, że prowadzą działalność w Cieszynie

Udział ankietowanych przedsiębiorców, którzy poleciliby Cieszyn do inwestowania

Udział ankietowanych przedsiębiorców uważających, że w Mieście powinna działać jednostka zajmująca się współpracą z przedsiębiorcami i obsługą inwestora

Najczęściej (47,1%) ankietowani przedsiębiorcy uważają, że w Mieście należy rozwinąć inkubator przedsiębiorczości oraz poszerzyć ofertę dla nowych firm.

Oczekiwane przez przedsiębiorców kierunki, które powinny być rozwijane przez Miasto

Najczęściej (52,9%) ankietowani przedsiębiorcy oczekują od Miasta rozwinięcia usług publicznych w zakresie promocji firm oraz ich produktów.

Usługi publiczne, które zdaniem ankietowanych przedsiębiorców należy rozwinąć w Mieście na rzecz rozwoju przedsiębiorczości

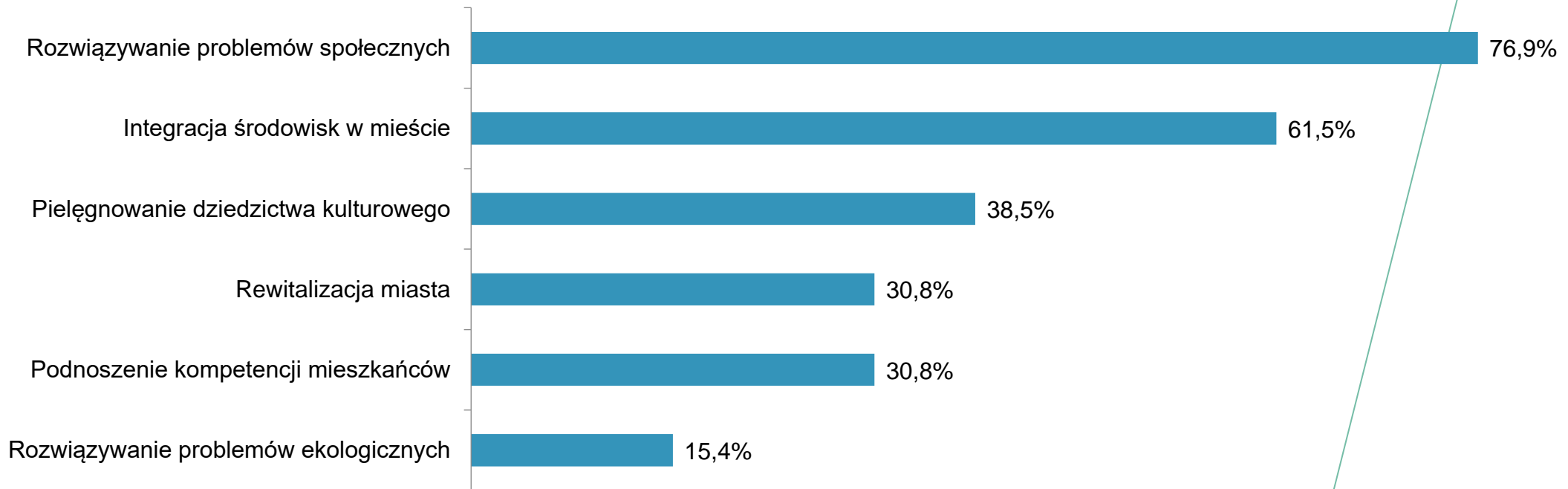
Najczęściej (53,8%) ankietowane NGO wskazywały, że oczekują od Miasta większej otwartości na współpracę oraz edukacji w zakresie pozyskiwania środków na realizację projektów z innych źródeł finansowych, niż samorząd (np. z UE).

Zapotrzebowanie na formy wsparcia NGO przez Miasta

Najczęściej ankietowane NGO wskazywały, że ich działalność może uzupełniać i wzbogacać działania samorządu o rozwiązywanie problemów społecznych (76,9%) i integrację środowisk w mieście (61,5%).

Dziedziny, w których działania NGO mogą stanowić najważniejsze wsparcie dla Miasta

DYSKUSJA – KLUCZOWE ZAGADNIENIA

1. Które cechy Cieszyna można uznać za wyróżniające atuty? Na czym możemy oprzeć rozwój miasta?
Co w największym stopniu utrudnia użytkownikom miasta funkcjonowanie w Cieszynie? Co utrudnia funkcjonowanie w mieście?
2. Jakim wyzwaniom muszą sprostać podmioty związane z miastem –mieszkańcy, społeczności lokalne, przedsiębiorcy, podmioty społeczeństwa obywatelskiego, kultury, edukacji, inne podmioty?
 - na jakie zjawiska/procesy należy reagować?
 - jakim zjawiskom/procesom należy się przeciwstawiać?
 - jakie zjawiska/procesy należy wykorzystywać na rzecz rozwoju miasta?
3. Jaka główna zmiana w Cieszynie powinna być wynikiem wdrożenia strategii?
 - co zrobić, aby zrealizować pożądane zmiany w Cieszynie? *Jakie konkretne kierunki / działania / projekty posłużą rozwojowi miasta w perspektywie roku 2030?*

Dziękujemy za udział
w spotkaniu